

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of סנהדרין דף טו
Some of the topics we will learn about include.

The three explanations to the Mishnah's Halachah regarding הערכין המטלטלים

The Mishnah Halachah of ואדם כיוצא בהן

A person must also be redeemed with ten people, is a case of

באומר דמיו עלי

שמין אותו כעבד הנמכר בשוק

One who states "I shall give my worth to הקדש"; is appraised as if he was a slave being sold on the market.

The question of

שער העומד ליגזוז בכמה

If this person had hair that was ready to be cut off, how many people are required to redeem the hair, which depends on whether hair is considered as if it was already detached מטלטלין, or it's still attached to the person who is compared to קרקע;

A

הערכין המטלטלים

ואדם כיוצא בהן

באומר דמיו עלי

שמין אותו כעבד הנמכר בשוק

שער העומד ליגזוז בכמה

B

The sources for the Mishnah's Halachah of

הרובע והנרבע

בעשרים ושלשה

For the death sentence of an animal that was involved in sodomy with either a man or woman, a Bais Din of twenty-three judges is required.

The source for the Mishnah's Halachah of

שור הנסקל

בעשרים ושלשה

For the death sentence of an ox that killed a person, a Bais Din of twenty-three judges is required

The Machlokes regarding

הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס והנחש

For the death sentence of the following wild animals that killed a person,

הזאב, a wolf

והארי, a lion

הדוב, a bear

והנמר, a leopard

והברדלס, a cheetah

והנחש, a snake

The תנא קמא holds

מיתתן בעשרים ושלשה

They require מיתה through a Bais Din of twenty-three judges.

B

הרובע והנרבע
בעשרים ושלשה

שור הנסקל
בעשרים ושלשה

הזאב והארי הדוב והנמר
והברדלס והנחש
בעשרים ושלשה

C רבי אליעזר disagrees and says
 כל הקודם להורגן זכה
 Anyone may kill them and they do not require מיתה
 through Bais Din.

The Machlokes in רבי אליעזר's opinion:
 ריש לקיש makes the following distinction:
 והוא שהמיתו

אבל לא המיתו לא

Only if these animals actually killed a person; only then
 may anyone kill them.

But if they did not actually kill a person, one may not kill
 them, because he holds

יש להן תרבות ויש להן בעלים

These animals can become domesticated, and therefore a
 person is permitted to own them.

While רבי יוחנן holds

אע"פ שלא המיתו

כל הקודם להורגן זכה

Even if they did not actually kill a person, anyone may kill
 them, because he holds

אין להם תרבות ואין להם בעלים

These animals cannot become domesticated, and
 therefore a person is forbidden to own them.

C

 רבי אליעזר
כל הקודם להורגן זכה

רבי יוחנן אע"פ שלא המיתו כל הקודם להורגן זכה	ריש לקיש והוא שהמיתו אבל לא המיתו לא
--	--

1 So let's review ...

The previous Mishnah taught
הערכין המטלטלים
בשלשה
רבי יהודה אומר אחד מהן כהן

The Gemara asks
מאי ערכין המטלטלין
As Rashi explains
ערך לא שייך בכלים
אלא באדם
applies only to a person, NOT to a כלי?

And the Gemara offers three explanations:
1.
רב גידל אמר רב
באומר ערך כלי זה עלי
נותן דמיו

The Mishnah refers to a case of one who states "I shall give the appraisal of this utensil to הקדש";
And he must pay the דמים, the value of the כלי to הקדש, because
אדם יודע שאין ערך לכלי
וגומר ואמר לשם דמים
And as Rashi adds
אין אדם מוציא דבריו לבטלה
A person does NOT make a statement in vain.
Therefore, since he knows that a there is NO ערך for a כלי he certainly meant the דמים, the market value, of the כלי.

And accordingly, the words of the Mishnah must be interpreted as
ערכין של מטלטלין
The תנא קמא says
בשלשה
Three people, even ישראלים, are required to assess the value of the כלי, while רבי יהודה holds
אחד מהן כהן
One of the three must be a Kohen.

1

משנה

הערכין המטלטלים
בשלשה
רבי יהודה אומר אחד מהן כהן

?

מאי ערכין המטלטלין

As Rashi explains

ערך לא שייך בכלים
אלא באדם

applies only to a person, not to a כלי?

1

רב גידל אמר רב

באומר ערך כלי זה עלי
נותן דמיו

The Mishnah refers to a case of
"I shall give the appraisal of this utensil to הקדש";
And he must pay the דמים, the value of the כלי to הקדש,
because

אדם יודע שאין ערך לכלי
וגומר ואמר לשם דמים

And as Rashi adds

אין אדם מוציא דבריו לבטלה

A person does not make a statement in vain.
Therefore, since he knows that a there is NO ערך for a כלי he certainly meant the דמים, the market value, of the כלי.

And accordingly, the words of the Mishnah
must be interpreted as

ערכין של מטלטלין

רבי יהודה

אחד מהן כהן

One of the three
must be a Kohen.

תנא קמא

בשלשה

Three people, even ישראלים,
are required to assess the
value of the כלי,

2

2. רב חסדא אמר אבימי במתפיש מטלטלין לערכין The Mishnah refers to a case of one who accepted his own ערך upon himself, and he designated כלים to pay for the ערך, in which they became הקדש. He then wants to redeem the כלים from הקדש with money.

And accordingly, the words of the Mishnah must be interpreted as

מטלטלין של ערכין
The תנא קמא says
בשלושה
רבי יהודה אומר אחד מהן כהן

3. רבי אבהו באומר ערכי עלי ובא כהן לגבות ממנו The Mishnah refers to someone who accepts his own ערך upon himself but he did not pay, and the Kohein, acting as an agent of הקדש, comes to collect.

And accordingly, the words of the Mishnah must be interpreted as follows:

הערכין
When הקדש collects an ערכין obligation, it depends:
מטלטלין בשלושה
קרקעות בעשרה
If the כהן confiscates כלים for the ערכין, three people are required to appraise its value, and if he collects land for the ערכין, ten people are required.

=====

2

2

רב חסדא אמר אבימי

במתפיש מטלטלין לערכין

The Mishnah refers to a case of one who accepted his own ערך upon himself, and he designated כלים to pay for the ערך, in which they became הקדש.

He then wants to redeem the כלים from הקדש with money.

And accordingly, the words of the Mishnah must be interpreted as

מטלטלין של ערכין

רבא ירושלמי
אחד מהן כהן
טא קמא
בשלושה

3

רבי אבהו

באומר ערכי עלי ובא כהן לגבות ממנו

Someone accepted his own ערך upon himself but he did not pay, and the Kohein, acting as an agent of הקדש, comes to collect.

And accordingly, the words of the Mishnah must be interpreted as follows:

הערכין

When הקדש collects an ערכין obligation, it depends:

מטלטלין בשלושה - קרקעות בעשרה

If the כהן confiscates כלים for the ערכין, three people are required to appraise its value, and if he collects land for the ערכין, ten people are required.

3 The previous Mishnah continues
והקרקעות תשעה וכהן
Ten people, one of them a Kohen, are required to redeem
land from הקדש, because as שמואל says
עשרה כהנים כתובין בפרשה
The word כהן is mentioned ten times in the three פרשיות of
הקדש that refer to redeeming בהר.

חד לגופיה
The first mention of the exclusive word כהן teaches that a
כהן is required; and
הנך הוא מיעוט אחר מיעוט
ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות
דאפילו ט' ישראל ואחד כהן
The other nine times are considered inclusive, and teach
that the other nine people can be even ישראלים.
=====

3 **משנה**
והקרקעות תשעה וכהן
Ten people, one of them a Kohen,
are required to redeem land from הקדש,
because as שמואל says
עשרה כהנים כתובין בפרשה
The word כהן is mentioned ten times
in the three פרשיות of הקדש that refer to redeeming בהר.
חד לגופיה
The first mention of the exclusive word כהן teaches
that a כהן is required;
**הנך הוא מיעוט אחר מיעוט
ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות
דאפילו ט' ישראל ואחד כהן**
The other nine times are considered inclusive,
and teach that the other nine people can be even ישראלים.

4

The Mishnah continues

ואדם כיוצא בהן

A person must also be redeemed with the appraisal of ten people.

The Gemara asks

אדם מי קדוש

A person cannot become הקדש?

And רב אבהו explains

באומר דמי עלי

שמין אותו כעבד הנמכר בשוק

The Mishnah refers to a case of one who states "I shall give my worth to the slave market," in which we assess his value on the slave market. And this requires the appraisal of ten people, because

עבד אתקש לקרקעות

An עבד is compared to קרקע, which requires an appraisal of ten people.

The Gemara proceeds with a question:

בעי רבי אבין

שער העומד ליגזוז בכמה

If this person had hair that is ready to be cut off, how many people are required to appraise the hair?

Perhaps

כגזוז דמי ובשלשה

The hair is considered already cut, and requires three people like מטלטלין

OR

כמחובר דמי ובעשרה

The hair is still connected to the person, and requires ten people like קרקע.

And the Gemara concludes that this is actually a Machlokes תנאים.

=====

4

מאריך

ואדם כיוצא בהן

A person must also be redeemed with the appraisal of ten people.

?

אדם מי קדוש

A person cannot become הקדש?

רב אבהו

באומר דמי עלי

שמין אותו כעבד הנמכר בשוק

The Mishnah refers to a case of one who states "I shall give my worth to the slave market,"

We assess his value on the slave market.

And this requires the appraisal of ten people, because

עבד אתקש לקרקעות

An עבד is compared to קרקע, which requires an appraisal of ten people.

?

בעי רבי אבין

שער העומד ליגזוז בכמה

If this person had hair that is ready to be cut off, how many people are required to appraise the hair?

כמחובר דמי ובעשרה

The hair is still connected to the person, and requires ten people like קרקע.

כגזוז דמי ובשלשה

The hair is considered already cut, and requires three people like מטלטלין.

And the Gemara concludes that this is a Machlokes תנאים.

5 The previous Mishnah continues

דיני נפשות
בעשרים ושלשה
Capital cases must be judged by a Bais Din of
twenty-three judges, as the Mishnah later derives from the
Pesukim.

And the Mishnah continues;

הרובע והנרבע
בעשרים ושלשה
The death sentence for an animal that was involved in
sodomy with a man or a woman requires a Bais Din of
twenty-three judges.

Regarding רובע, the Pasuk states

והרגת את האשה ואת הבהמה
There is a היקש from אשה to בהמה that just as האשה
requires כ"ג, so too, בהמה requires כ"ג.

And regarding נרבע, the Pasuk states

ואיש אשר יתן שכבתו בבהמה מות ימות
ואת הבהמה תהרוגו
There is a היקש from איש to בהמה that just as האיש
requires כ"ג, so too, בהמה requires כ"ג.
=====

The previous Mishnah continues

שור הנסקל
בעשרים ושלשה
The death sentence of an ox that killed a person requires a
Bais Din of twenty-three judges, because the Pasuk states
השור יסקל וגם בעליו יומת

כמיתת בעלים כך מיתת השור

There is a היקש from בעליו to שור that just as בעליו
requires כ"ג, so too, השור requires כ"ג.

And the Gemara points out that the Pasuk יומת
does not come to teach that the owner is also punished
with מיתה if his שור killed a person, because another Pasuk
states

מות יומת המכה רוצח הוא

The word הוא is exclusive and teaches

על רציחתו אתה הורגו
ואי אתה הורגו על רציחת שורו

A רוצח is punished with מיתה only for a murder that HE
committed, but not for a murder that his ox committed.

=====

5

דיני נפשות בעשרים ושלשה

Capital cases must be judged by a Bais Din of 23 judges,
as the Mishnah later derives from the Pesukim.

הרובע והנרבע בעשרים ושלשה

The death sentence for an animal that was involved
in sodomy with a man or a woman requires
a Bais Din of twenty-three judges.

And regarding נרבע,
the Pasuk states

ואיש אשר יתן
שכבתו בבהמה

מות ימות

ואת הבהמה תהרוגו

There is a היקש
from איש to בהמה
just as האיש requires כ"ג,
so too, בהמה requires כ"ג.

Regarding רובע,
the Pasuk states

והרגת את האשה
ואת הבהמה

There is a היקש
from אשה to בהמה
just as האשה requires כ"ג,
so too, בהמה requires כ"ג.

שור הנסקל בעשרים ושלשה

The death sentence of an ox that killed a person
requires a Bais Din of twenty-three judges,
because the Pasuk states

השור יסקל וגם בעליו יומת

מיומת באיזם כמ מיתת פלוני

There is a היקש from פלוני to שור that just as פלוני
requires כ"ג, so too, שור requires כ"ג.

The Gemara points out that the Pasuk יומת
does not come to teach that the owner is also punished
with מיתה if his שור killed a person,

because another Pasuk states

מות יומת המכה רוצח הוא

אל רציחתו אתה הורגו

ואי אתה הורגו על רציחת שורו

A רוצח is punished with מיתה only
for a murder that he committed,
but not for a murder that his ox committed.

6 The previous Mishnah continues;
 הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס והנחש
 For the death sentence of the following wild animals that
 killed a person,
 הזאב, a wolf
 והארי, a lion
 הדוב, a bear
 והנמר, a leopard
 והברדלס, a cheetah
 והנחש, a snake
 The תנא קמא holds
 מיתתן בעשרים ושלושה
 A death sentence by a Bais Din of twenty-three judges is
 required to kill these animals.

רבי אליעזר disagrees and says
 כל הקודם להורגן זכה
 A death sentence by a Bais Din of twenty-three judges is
 not required; anyone may kill them.

The Gemara cites רבי יוחנן וריש לקיש regarding the
 ruling of רבי אליעזר:
 ריש לקיש makes the following distinction;
 והוא שהמיתו
 אבל לא המיתו לא

רבי אליעזר's ruling of
 כל הקודם להורגן זכה
 Applies only if these animals actually killed a person;
 only then may anyone kill them.
 But if they did not actually kill a person, one may not kill
 them, because he holds
 יש להן תרבות ויש להן בעלים
 These animals can become domesticated, and therefore a
 person is permitted to own them.
 And accordingly
 כל הקודם להורגן זכה
 זכה לשמים
 זכה only means that he fulfilled a Mitzvah. However, he
 may not benefit from its hide, because
 כיון שהמיתו שוינהו רבנן כמאן דגמר דינייהו
 ואיסורי הנאה נינהו
 Once the animal killed a person, it automatically becomes
 שור הנסקל and is forbidden in any benefits as a שור הנסקל.

6 מלך

**הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס
 והנחש**

*For the death sentence of these wild animals
 that killed a person,*

<p><i>רבי אליעזר</i></p> <p>כל הקודם להורגן זכה</p> <p><i>A death sentence by a Bais Din of twenty-three judges is not required; anyone may kill them.</i></p>	<p><i>תנא קמא</i></p> <p>מיתתן בעשרים ושלושה</p> <p><i>A death sentence by a Bais Din of twenty-three judges is required to kill these animals.</i></p>
---	--

רבי אליעזר

כל הקודם להורגן זכה

ריש לקיש

**הוא שהמיתו
 אבל לא המיתו לא**

*Applies only if these animals actually killed a person;
 only then may anyone kill them.
 But if they did not actually kill a person,
 one may not kill them,
 because he holds*

יש להן תרבות ויש להן בעלים

*These animals can become domesticated,
 and therefore a person is permitted to own them.*

And accordingly

כל הקודם להורגן זכה

זכה לשמים

זכה only means that he fulfilled a Mitzvah.

*However,
 he may not benefit from its hide, because*

**כיון שהמיתו שוינהו רבנן כמאן דגמר דינייהו
 ואיסורי הנאה נינהו**

*Once the animal killed a person,
 it automatically becomes מיתה
 and is forbidden in any benefits as a שור הנסקל.*

7 רבי יוחנן disagrees and says there is no distinction, and אע"פ שלא המיתו כל הקודם להורגן זכה
 Even if they did not actually kill a person, anyone may kill them, because he holds אין להם תרבות ואין להם בעלים
 These animals cannot become domesticated, and therefore a person is forbidden to own them.
 And accordingly, כל הקודם להורגן זכה זכה לעורן
 This means that he may benefit from its hide, because since the animal did not kill, it was not חייב מיתה and remains permitted in all benefits.

7 רבי יוחנן
 There is no distinction,
אע"פ שלא המיתו כל הקודם להורגן זכה
 Even if they did not actually kill a person, anyone may kill them, because he holds
אין להם תרבות ואין להם בעלים
 These animals cannot become domesticated, and therefore a person is forbidden to own them.
 And accordingly,
כל הקודם להורגן זכה
 זכה לעורן
 זכה means that he may benefit from its hide, because since the animal did not kill, it was not חייב מיתה and remains permitted in all benefits.

8 רבי עקיבא, who also says מיתתן בעשרים ושלשה
 And as the Gemara explains the distinction between the נחש and רבי עקיבא is in the case of תנא קמא
 The תנא קמא holds נחש בעי כ"ג
 A snake requires כ"ג, because he holds that like the other wild animals יש להן תרבות
 While רבי עקיבא holds נחש לא בעי כ"ג
 A snake does not require כ"ג, because as Rashi explains he holds נחש מועד לעולם
 Unlike the other wild animals, a snake cannot become domesticated.

8 רבי עקיבא
מיתתן בעשרים ושלשה
 The distinction between the תנא קמא and רבי עקיבא is in the case of נחש;

רבי עקיבא	תנא קמא
נחש לא בעי כ"ג	נחש בעי כ"ג
A snake does not require כ"ג	A snake requires כ"ג, because he holds that like the other wild animals
As Rashi explains	יש להן תרבות
נחש מועד לעולם	
Unlike the other wild animals, a snake cannot become domesticated.	